

Sexe de frontera

A l'Alt Empordà hi ha una alta concentració de prostíbuls. Les arques municipals se'n beneficien

Després de quatre anys de disputes entre els promotors i el consistori, finalment la Jonquera tindrà un macroprostíbul. Serà un més en una zona on ja hi ha altres locals del mateix format i on els darrers anys cada cop hi ha més noies que exerceixen al carrer. Els alcaldes dels municipis afectats demanen mà dura contra la prostitució a l'aire lliure, i més decisió a l'hora de regular-ne l'exercici als bordells. Els habitants de la zona, tot i que són conscients dels problemes que genera aquesta pràctica, reconeixen que també genera beneficis per al poble.

GUILLEM CABEZAS > TEXT

La matinada del divendres 27 d'agost un grup d'encaputxats van entrar al prostíbul, encara en construcció, al polígon Mas Morató de la Jonquera. Davant l'oposició del vigilant nocturn, el van apallissar i lligar. En pocs minuts van ruixar amb gasolina el seu interior i hi van calar foc. Les destrosses retardaran un o dos mesos l'obertura del local, que pretenia presentar-se en societat aquest mes de novembre. El macroprostíbul sembla maleït. Primer van ser les traves legals que l'Ajuntament de la Jonquera va fer servir per denegar durant anys els permisos necessaris per a l'obertura del negoci, i ara el foc. Els portaveus de l'empresa que el gestionarà opten per pensar que l'atac obeeix a rivalitats del sector. Sigui com sigui, el bordell obrirà i ho farà amb un «cartell de luxe»: cent habitacions, capacitat per a més de 500 persones, sala VIP i altres «sorpreses». Però tampoc destacarà per davant d'altres en aquesta zona de l'Alt Empordà, on ja hi ha dos prostíbuls similars, a Capmany i a

Agullana. Amb el temps –la sentència del TSJC que obligava el consistori de la Jonquera a donar els permisos al bordell es remunta al 27 de gener– els ànims al poble s'han anat calmant i hi predomina l'acceptació d'allò que no s'ha pogut aturar. Tot i així, també hi ha qui ho veu com una oportunitat de negoci. Ara caldrà veure si la demanda pot satisfer l'oferta en una àrea on hi haurà tres grans prostíbuls i dues instal·lacions més d'un format més modest, totes cinc repartides en el triangle que formen els municipis veïns d'Agullana, Capmany i la Jonquera. Els habitants de la zona tenen una visió del fenomen diferent de la d'aquells que no conviuen de prop amb el negoci del sexe.

El prostíbul de la discòrdia

De moment l'edifici no crida gaire l'atenció. Ubicat al carrer d'Euskadi, número 7, en un polígon destinat als serveis, al seu voltant hi podem trobar un gran restaurant de buffet lliure, una renglera amb diverses naus d'empresaris jonquerencs i, més enllà, els

L'Ajuntament de la Jonquera va presentar un informe on els Mossos d'Esquadra alertaven que el macroprostíbul «crearia una conflictivitat molt elevada»

>> Club Lady Dallas, d'Agullana.

prats que donen la benvinguda a la vila, els pocs que encara resisteixen. Durant els últims 15 anys, aquests terrenys s'han anat convertint en solars urbanitzats poblats per benzineres, supermercats, restaurants i, per descomptat, camions.

Tot en aquest lloc és macro, fins i tot el prostíbul que tants maldecaps ha portat al consistori municipal. L'administrador del bordell és José Moreno Gómez, un empresari amb experiència en el sector i imputat per tràfic de dones. Les últimes setmanes, a l'edifici, hi han sovintejat les furgonetes d'instal·ladors, operaris i un anar i venir de treballadors de la construcció; un eixam de professionals que s'afanyaven per acabar les obres d'un prostíbul que el 2006 va haver de tancar abans d'obrir les portes oficialment. El motiu: l'Ajuntament de la Jonquera va recórrer a un informe del Departament d'Interior, on els Mossos d'Esquadra alertaven que el local «crearia una conflictivitat molt elevada», advertien dels «problemes de seguretat i ordre públic» que podria comportar i feien referència a les «armes blanques

i substàncies estupefaents» que es decomissen en aquesta mena de locals, així com a les «baralles multitudinàries que hi tenen lloc». A banda, el consistori va refer l'ordenança reguladora dels locals de pública concurrència on s'exerceix la prostitució, i va ampliar de 150 metres a 3.000 metres la distància mínima entre dos locals d'aquestes característiques. Així, El Desiré, l'únic prostíbul del poble fins a la data, ho seguiria sent, perquè d'acord amb aquesta regulació el nou havia de sortir fora del terme municipal.

Han passat quatre anys, durant els quals l'audiència de Girona ha dictat sentència a favor del consistori, en rebutjar el recurs interposat per l'empresa, el 2008. Dos anys més tard, un jutge del TSJC ha ofert una interpretació diametralment oposada a la del seu company en el segon recurs de l'empresa promotora, La Vimetera. La sentència, definitiva, obliga l'Ajuntament a atorgar la llicència als promotors, que l'havien demanat l'any 2005 i que a més disposaven del vistiplau d'Urbanisme, de Medi Ambient i fins i tot del Consell Co-

Segons l'alcalde de la Jonquera, un 90% de la clientela dels prostíbuls ve de l'Estat veí

>> *Club My Love, a l'N-II, a l'Alt Empordà.*

marcal ja el 2006, quan l'alcalde va intentar aturar el projecte. La reacció de l'equip municipal ha quedat sense efecte.

La clientela? Els francesos

La Jonquera tindrà a final d'aquest any dos «locals de pública concurrència on s'exerceix la prostitució», fórmula eufemística administrativa per referir-nos als bordells. A aquests n'hi hem de sumar tres més dins de l'àrea d'influència d'aquesta vila. Dos pertanyen a Agullana: el Lady Dallas, de proporcions mastodòntiques, i El Molí. L'altre és el Gran Madam's, que va transformar l'antic hotel dels Banys de la Mercè, a Capmany, en un altre dels prostíbuls més grans de Catalunya. Hi ha, doncs, tres macroprostíbuls en una àrea de pocs quilòmetres, dos dels quals tenen un centenar d'habitacions, i almenys un nombre proporcional de noies. Però qui els alimenta? La resposta, segons l'alcalde de la Jonquera, Jordi Cabezas (CiU), és clara: els francesos.

Fent un càlcul aproximat, Cabezas assegura que un 90% de la clientela d'aquests locals ve de l'Estat veí. Arriben a la Jonquera normalment en cotxe cap a la tarda, a diferència de la resta de francesos que fan parada a la Jonquera per omplir el rebost als supermercats i el pap als restaurants.

A França la pràctica de la prostitució no és il·legal, però sí que està sotmesa a fortes restriccions i a nombroses traves. El tancament dels bordells, l'any 1946, va abocar el 80% de les prostitutes als carrers; la resta van començar a concentrar la seva activitat en petits apartaments. Més endavant, l'anonimat que ofereix Internet per captar clients els ha ofert una nova via de negoci. Amb l'anomenada Llei Sarkozy, de 2003, impulsada pel llavors ministre de l'Interior francès, la prostitució al carrer –present des de fa més de mig segle– també està sotmesa a un alt grau de persecució. Des de la seva aprovació, el Codi Penal castiga la incitació al sexe de pagament amb dos mesos de pre-

La policia municipal de la Jonquera calcula que una trentena de prostitutes treballen als carrers del poble

>> Interior del club
Madam's, de Capmany.

só i 3.750 euros de multa. Els clients, de moment, en surten indemnes, tret que hi hagi menors pel mig. Així doncs, la prostitució de carrer a França s'ha convertit en un fenomen testimonial, allunyada dels nuclis urbans, fet que ha provocat crítiques per part d'associacions cíviques i jurídiques. Tot i que la prostitució segueix existint, els clients no poden recórrer a les noies amb facilitat. Aquesta situació motiva els possibles clients potencials a creuar la frontera per omplir durant els caps de setmana els populars macroprostíbuls.

«Això no ho trobem a França!»

Laurent és de Perpinyà i, abans d'entrar en un d'aquests locals un dissabte al vespre, reconeix que no és la primera vegada que ho fa. De fet, ja ha visitat els altres prostíbuls de la zona. «Això no ho trobem a França, allà no hi ha aquest tipus de llocs, tot és molt més difícil», assegura amb un to festiu. Se li il·lumina la cara amb els llums de neó, que

ja desprenen les primeres pampallugues. Avui no soparà amb els seus amics abans d'entrar, perquè ja ho han fet a Perpinyà, i tampoc sap si pujarà les escales que el conduiran a una de les habitacions. «A vegades en tenim prou amb la festa, parlant amb les noies i fent unes copes a la barra», assegura en Laurent. I és que aquests locals són més que bordells tradicionals: xous eròtics, música de discoteca, pista de ball, restaurant... Quan hagi passat una estona, qui sap si unes hores, en Laurent abandonarà l'aparcament del local amb el seu Peugeot i conduirà de tornada els 50 quilòmetres que el separen de Perpinyà.

Prostitució de carrer

Tant si entrem a la Jonquera pel nord com si ho fem pel sud, hi ha una imatge que els últims anys s'associa al paisatge. A prop de la carretera, ja sigui a peu dret aguantant les inclemències del temps, assegudes en una d'aquelles cadires de platja o a dins d'un

Des del juliol del 2009 fins al març del 2010, la policia va posar al voltant de 600 sancions, però només se'n van cobrar una vintena

>> Una prostituta
a la carretera de
Caldes de Malavella.

cotxe, podem veure les noies que fan de la carretera el seu lloc de treball. És la pràctica més perillosa per a les prostitutes, encara que algunes asseguren que així se senten menys vigilades i poden treballar per lliure. La realitat, però, és que no cal esperar gaire estona per veure com algun personatge corpulent se'ls acosta per preguntar, per controlar, per recaptar. Són els proxenetes, aprofitats que sovint esclavitzen i cobren el seu servei a les noies tant si volen com si no. Segons un estudi del Govern espanyol, poden arribar a ingressar fins a 100.000 euros a l'any per cada dona. N'hi ha que les porten amb cotxe fins a un punt determinat a primera hora; malauradament, sempre tornen per recollir-les: són els seus actius. Les més afortunades van per lliure, valoren la seva llibertat per sobre de la seva seguretat.

Les prostitutes s'exhibeixen, s'ofereixen a aquells que circulen per la carretera. Ensenyen desinhibides el seu cos. Al cap i a la fi, es venen. Qui hi accedeix busca un servei ràpid; són passavolants que sempre van de camí a algun lloc i eviten aturar-se a un prostíbul, on es veuen obligats a fer una consumició. Poques vegades van fins a un hotel. Moltes de les noies tenen identificats els punts on poden treballar. És aquell camí de terra on aparquen el cotxe. Per als habitants de la Jonquera, el costum de veure-les a la carretera no les fa invisibles. En Josep les veu cada dia quan passa amb la furgoneta de la feina: «A mi no em molesten, no fan res, només s'estan allà i encara n'hi ha que et saluden quan passes». La Carme, una veïna del poble que ja té néts, opina diferent: «Hauria d'estar prohibit, dona molt mala imatge al poble. Els meus néts em pregunten quan les veuen des del cotxe. A part que ho deixen tot brut i, en els últims temps, si passes de nit gairebé es tiren a sobre el capó del cotxe per aturar-te», confessa.

Multes que no es paguen

La policia municipal de la Jonquera calcula que una trentena de prostitutes treballen als carrers del poble. Ho fan bàsicament en els grans aparcaments per a camions o en les vies que hi donen accés. Per lluitar contra aquesta pràctica l'Ajuntament va posar en marxa una ordenança per la qual es multaria les noies que exercissin al carrer. Des del juliol del 2009 fins al març del

2010, la policia va posar al voltant de 600 sancions. En pocs dies es va reduir la seva presència al municipi en un 80%. Però la satisfacció pel bon funcionament de l'ordenança va durar poc. Les noies es van adonar que no passava res si no pagaven les multes –entre 700 i 3.000 euros–, i l'esforç de les autoritats resultava inútil. Només en van cobrar una vintena, i va ser als clients que van enxampar *in fraganti* i que davant el temor de rebre una notificació d'aquesta mena a casa seva, van preferir abonar-les a l'acte. El febrer d'aquest any, l'Ajuntament decidí deixar d'aplicar l'ordenança, que suposa un sobreesforç per a la policia local i per als serveis administratius del municipi. Si no es cobren les multes, no té sentit dedicar tants recursos a la mesura, argumenten des del consistori. Amb tot, la normativa se seguirà aplicant en el cas dels clients, amb els quals s'ha demostrat efectiva.

El 90% d'aquestes noies són estrangeres, la meitat de l'Amèrica llatina (Colòmbia i Brasil), una tercera part europees (Rússia i Romania) i la resta, africanes (Nigèria i Marroc). L'Ajuntament de la Jonquera, però, no disposa de cap estadística al respecte, ni tampoc ha activat cap pla específic d'atenció a les prostitutes a banda dels que ja hi ha establerts per als casos de violència de gènere o els que es deriven als serveis socials del municipi. Els últims anys la prostitució a l'aire lliure ha crescut en les ciutats i carreteres de l'Estat espanyol, segons el Govern central.

Marxen les duanes, arriba la prostitució

Els habitants de la Jonquera són conscients de què els fa especials: la seva situació privilegiada a pocs quilòmetres de la frontera francesa. L'activitat econòmica que genera aquest fet converteix el poble en una plataforma empresarial que es podria comparar amb la de diferents ciutats petites o mitjanes del país. Però la Jonquera encara és un poble, i dels petits, amb uns 3.000 habitants. L'arribada del nou prostíbul ha provocat el sorgiment d'algunes protestes veïnals. «Això, la justícia no ho hauria de permetre de cap manera. Per què un jutge diu que no s'hi pot fer el *puticlub* i l'altre sí? Ja tenim els problemes del Dallas i el Madam's, i ara hi haurem de sumar els que vinguin d'aquí»,

>> Cartell d'un club dels afores de Girona.

El Lady Dallas té més de 60 habitacions, i per cada una paga 1.008 euros l'any a l'Ajuntament d'Agullana

afirma indignada una jonquerenca que no revela el seu nom. I és que la mala imatge va lligada sovint a la població. Els efectes de la prostitució, sumats a les problemàtiques que genera un municipi fronterer amb una gran xarxa comercial, fan que alguns es replantegin el fet de viure a la vila: «Jo ja vaig marxar fa temps a Agullana», assegura un jove. «Aquí està ple de púrria, tot és molt més car i a sobre hem destrossat el municipi». Per a alguns, aquesta era l'única sortida. La fi de les duanes l'any 1993 va deixar, només a la Jonquera, 800 persones al carrer. Va ser llavors que es gestà el canvi d'orientació comercial del poble, un canvi que també va comportar l'auge de la prostitució. Els locals existents es van ampliar i se'n van crear de nous. I si la prostitució mou a Espanya 18.000 milions d'euros a l'any, se n'aprofita, aquest municipi? «La repercussió és mínima. No generen cap activitat o benefici per al comerç. Moltes no viuen aquí i com a molt compren algun producte a la farmàcia o potser van a la perruqueria. Per tant, no crec que això representi cap benefici per al poble», afirma convençut l'alcalde de la població.

Alguns comerciants ho veuen diferent, com la Núria, que té un petit supermercat. «A mi no em molesten. Són bones clientes i molt discretes. Compren, no protesten mai i marxen amb el taxi. A més, elles fan rutllar alguns negocis, com perruqueries o esteticistes, i a mi no m'agradaria que deixessin de venir a comprar», explica desacomplexada. En canvi, Joan Carles March, gerent de Finques Jocar, una immobiliària amb seu a la Jonquera, assegura: «El percentatge de prostitutes que em poden haver llogat un pis en set anys és mínim, per no dir nul». March també apunta el per què: «Si no tenen contracte de treball no poden presentar cap nòmina, que és el que demana el propietari per poder llogar el pis». En el mateix sector hi ha veus discrepants. En Carles –nom fictici– disposa de diversos immobles al municipi, que controla personalment i no a través d'una empresa. «Jo ara mateix no tinc gaires pisos llogats a prostitutes, però n'he tingut i han estat de les millors llogateres. Elles no exerceixen a casa seva, la tenen per descansar i sempre paguen al dia. Sense cap tipus de problema», confessa. Aquests propietaris no demanen nòmines, es conformen amb una fiança.

D'altra banda, el diàleg entre l'Ajuntament i els bordells és nul. L'última festa dels avis del poble va rebre una aportació econòmica que va tensar les relacions. El Lady Dallas va aportar 200 euros per a aquesta celebració i l'alcalde de la Jonquera va donar l'ordre de retornar-los. «Una entitat bancària que col·labora amb la festa envia cada any cartes a les empreses del municipi per col·laborar amb el dinar i els regals. Es veu que fa anys que, per equivocació, també s'enviaven a aquest prostíbul que pertany a Agullana. Nosaltres ho desconeixíem, perquè mai havia fet cap aportació. Aquest any, però, amb la polèmica del nou local pel mig, va decidir fer-ho», explica l'alcalde de la Jonquera. I hi afegeix: «A més, immediatament després va avisar a un membre de l'oposició per poder recriminar-ho a l'equip de govern. Llavors vaig donar l'ordre de retornar l'aportació, que, per altra banda, desconeixia fins a aquell mateix moment».

La taxa prostíbul engreixa alguns ajuntaments

Els prostíbuls exerceixen una forta pressió sobre els municipis de la zona fronterera amb França. Això ha motivat la creació d'una reglamentació especial per la qual els ajuntaments perceben uns ingressos anuals gens menyspreables. Són els efectes de la denominada *taxa prostíbul*. Capmany té 600 habitants i un pressupost que s'acosta als 700.000 euros. Fa anys que aplica aquesta taxa al macroprostíbul situat a la carretera nacional, el Gran Madam's. Segons el seu alcalde, Jesús Figa (CiU), la prostitució és una activitat més: «A través d'aquesta taxa podem fer el manteniment de les zones verdes, vam acabar el fals sostre del local social, etc. Ens ajuda a fer coses». Capmany percep anualment 30.000 euros en concepte de la taxa prostíbul. Per cada una de les 48 habitacions del recinte, el propietari paga a l'Ajuntament 600 euros a l'any, a banda dels impostos que ha d'abonar qualsevol negoci. A la Jonquera també es van plantejar posar en marxa una taxa similar, però al final ho van desestimar. «Nosaltres i els nostres assessors jurídics pensem que aquestes ordenances fiscals són, entre cometes, alegal. És com una mena d'impost revolucionari que apliquen aquests ajuntaments a través d'un pacte amb l'empresari», assegura

Capmany percep anualment 30.000 euros en concepte de la taxa prostíbul

>> Anunci d'un prostíbul
pels carrers de Girona.

l'alcalde de la Jonquera, Jordi Cabezas. El batlle de Capmany rebutja aquest raonament: «En Jordi sempre parla d'aquesta alegalitat, però a nosaltres l'ordenança no ens l'ha impugnat ningú». Figa considera que el prostíbul no causa cap maldecap al seu poble. «Ens afecta en positiu. Està a gairebé 3 km de la població, i dona un servei a la carretera. A més, nosaltres hem blindat el municipi amb la nostra ordenança», recorda. Finalment la Jonquera ha optat per augmentar sensiblement al nou prostíbul el cost de la llicència d'obertura i la taxa de recollida d'escombraries, que passarà dels 56 euros per habitació i any –el que es cobra a un hotel– als 80 euros. «Hem posat unes taxes racionals i que no es puguin recórrer. L'increment es deu al fet que una habitació d'aquest local es fa servir més que una d'un hotel. Els ajuntaments no podem cobrar impostos si no donem serveis», recorda Cabezas. En aquesta lligueta recaptatòria, però, és l'Ajuntament d'Agullana el que hi surt gua-

nyant. Al seu terme municipal, encara que allunyat del nucli urbà, hi té un dels prostíbuls més grans de Catalunya, el Lady Dallas. El local té més de 60 habitacions i per cada una paga 1.008 euros a l'any. D'aquesta manera, més de 60.000 euros passen a engrair les finances municipals. L'alcalde d'Agullana i diputat d'ERC, Alfons Quera, prefereix no opinar sobre aquesta qüestió i no ha atès les nombroses peticions d'entrevista per part de la *Revista de Girona*.

El prostíbul, encara sense nom, que s'obrirà els pròxims dies a la Jonquera seguirà sent tema de conversa a les tertúlies del poble. Per a alguns és un negoci més; per a uns altres, una pràctica moralment inadmisible. El debat, però, se centra en la regulació de la prostitució. Els alcaldes de la zona demanen obertament optar per aquesta via. La pilota és a la teulada de la Generalitat i el Govern espanyol.

Guillem Cabezas és periodista.

El prostíbul, encara sense nom, que s'obrirà els pròxims dies a la Jonquera seguirà sent tema de conversa a les tertúlies del poble